

<http://www.luju.ro/amnistia-si-gratierea-prost-intelese-de-romani-profesorul-viorel-mihai-ciobanu-condamna-neimplicarea-parlamentului-si-presedintelui-in-decongestionarea-penitenciarelor-refuzul-de-a-legifera-ca-si-teama-de-a-acorda-gratieri-individuale-chiar-daca-tin-de-pu>

AMNISTIA SI GRATIEREA, PROST INTELESE DE ROMANI - Profesorul Viorel Mihai Ciobanu condamna neimplicarea Parlamentului si Presedintelui in decongestionarea penitenciarelor: "Refuzul de a legifera, ca si teama de a acorda gratieri individuale, chiar daca tin de puterea discretionara a autoritatilor, nu sunt solutii specifice statului de drept si democratiei constitutionale"

Scris de L.J. | Data: 01.02.2016 16:17

De mai bine de zece ani, în România nu s-a mai dat nicio lege de amnistie sau grațiere. Nici colectivă nici individuală. Și asta pentru că a avut grija Traian Băsescu, după ce și-a amnistiat prietenii de la primărie, să invenineze poporul român că nu este nevoie de niciun act de clemență. În pofida condamnărilor pe care le primim pe banda rulantă la CEDO pentru tratamente degradante și inumane în închisori și împotriva supraaglomerării din penitenciare, cauzată de presiunile DNA și erorile fundamentale privind aplicarea pedepselor în raport de rolul educativ pe care acestea ar trebui să le aibă. Realitatea este una singură: an de an plătim sute de mii de euro, ca urmare a condamnării României la CEDO, dar și a înțelegerilor amiabile făcute în ascuns de deținuți cu Agentul Guvernamental pentru evitarea altor condamnări, fără ca **nici Parlamentul, nici Președintele României și nici ministrul Justiției să manifeste voința necesară într-un stat democratic de a ne alinia normelor UE în privința decongestionării penitenciarelor.**

Recent, Italia a rezolvat această situație prin aplicarea unui Legi de grațiere generală privind ultimii 3 ani de executare a pedepselor. La noi există doar demagogie și o ezitare de neînțeles în a aplica instituțiile noi create prin noile Coduri, respectiv munca în folosul comunității și renunțarea la pedeapsă, preferându-se ca dintr-un buget de austeritate să continuăm să plătim fiecărui deținut 2.700 lei lunar (costurile de întreținere), **fără să ținem cont că penitenciarele românești, în loc să fie centre de reeducare, sunt adevărate școli de recidiviști.**

Această problemă a fost analizată în detaliu de **prof.univ.dr. Viorel Mihai Ciobanu (foto)** care, într-un articol publicat pe site-ul juridice.ro bate obrazul autorităților pentru lipsa de reacție în ce privește Legea privind amnistia și grațierea, deși aceasta se impune, ca urmare a supraaglomerării penitenciarelor.

Intr-un amplu eseu, prof.univ.dr. Viorel Mihai Ciobanu critică autoritățile ca nu folosesc prevederile oferite de lege pentru amnistie și grațiere de teama unor reacții negative.

În acest context, prof.univ.dr. Ciobanu se întreabă dacă nu cumva, văzând că autoritățile publice cu putere de decizie în acest sens au cedat în fața unor presiuni, **este nevoie să ne întrebăm dacă reglementarea este corectă, "deoarece o lipsă de acțiune poate fi cel puțin la fel de gravă ca și o soluție discutabilă".**

Esential este, conform opiniei exprimate de prof.univ.dr. Viorel Mihai Ciobanu, să se facă ceva, întrucât **"refuzul de a legifera, ca și teama de a acorda grațieri individuale, chiar dacă țin de puterea discreționară a autorităților, nu sunt soluții specifice statului de drept și democrației constituționale".**

Prezentăm în continuare pasaje din eseu prof.univ.dr. Viorel Mihai Ciobanu pe site-ul juridice.ro:

"Precizări preliminare

Vacanta de Craciun (înca noi nu am ajuns să renunțăm la folosirea acestui cuvânt pentru desemnarea unei sărbători deosebite) ne-a prilejuit, cel puțin nouă, celor care din motive obiective suntem mai sedentari, posibilitatea de a reflecta asupra unor probleme juridice care ne-au fost supuse atenției în ultima vreme. Am scris și publicat deja câteva pagini în legătură cu declararea ca neconstituțională a prevederilor art. 666 NCPC, o problemă mai aproape de noi și de preocuparea de o viață, Dreptul procesual civil, și o nota critică referitoare la o decizie a ICCJ, secția a II-a civilă, în legătură cu calea de atac a recursului în materia acțiunii în anulare împotriva hotărârii arbitrale, prin care am dezvoltat împreună cu av. Cosmin Vasile o idee la care ne-am referit pe scurt în Revista de executare silită nr. 1/2015. O știre în ajunul Craciunului – grațierea de către guvernatorul Californiei a cunoscutului actor Robert Downey Jr., cel mai bine plătit actor al anului de la Hollywood, pentru o infracțiune comisă în anul 1996, împreună cu alte 91 de persoane, așa cum se întâmplă tradițional de Craciun – ne-a reamintit că am mai fost preocupați de încercarea de a înțelege care este sorginea reacției negative cu privire la un proiect de lege referitor la amnistie/grățiere colectivă ce s-a dezbătut în Parlament, pe de o parte, și, pe de altă parte, reticenta din ultima vreme a Președinților țării de a acorda grațieri individuale, dar din lipsa de timp nu am adâncit această cercetare. Este adevărat că nu intra între preocupările noastre obisnuite și de aceea nu a avut o prioritate, dar întrebările au rămas în minte, au încolțit unele idei și atunci o documentare mai atentă s-a impus. Două idei ne-au revenit în memorie din timpul studiilor și din primii ani de cadru didactic: în drept există unele „constante” care se regăsesc în reglementarea din Constituție sau alte legi, indiferent de orânduire, de regimul politic existent la un moment dat; Constituția și alte legi prevăd „drepturi” nu numai pentru cetățeni, ci și în

cazul autoritatilor publice, dar în cazul acestora, ele constituie atributii, competente si se pune în legatura cu ele daca sunt – asa cum spun administrativistii – „competente legate” sau manifestari ale puterii discretionare. Nefiind specialist în drept constitutional, drept administrativ sau drept penal, am început prin consultarea fostilor profesori si actuali colegi (prof. N. Popa, prof. I. Muraru, prof. C-tin Mitrache) care mi-au indicat posibile lucrari care sa dezvolte ideile pe care le-am formulat, am efectuat si cercetari proprii, descoperind o serie de lucrari si studii valoroase, chiar recente unele, si ne-am hotarat sa punem în pagini cateva reflectii, care bineîntele pot fi completate, adancite sau chiar combatute. Important ni s-a parut, însa, sa nu ne lasam „pacaliti” de reactiile exagerate si nefundamentate ale unor politicieni, parlamentari sau nu, ministri politici sau tehnocrati, ambasadori straini în Romania, emisari straini, realizatori/jurnalisti ori formatori de opinie de profesie, ci sa putem reflecta în cunostinta de cauza ori sa ne spunem punctul de vedere pe baza unei documentari minime.

Aratam ca a fost o puternica reactie negativa împotriva unor proiecte de legi de amnistie si gratiere colectiva, în perioada 2013-2015, din partea unor parlamentari – ceea ce este firesc într-o democratie, dar – îngrijorator – din partea unor ambasade, indeosebi SUA, Franta, Marea Britanie, Germania, Olanda, Finlanda, ceea ce este împotriva practicilor diplomatice între tari care se respecta reciproc. Interventia doamnei Victoria Nuland, adjunct al secretarului de stat SUA pentru Europa si Euroasia, facuta în ianuarie 2014, nu este atat de „energica” pe cat a lasat sa se înțeleaga presa, dar, în orice caz, a fost si ea neavenita si contradictorie. A declarat ca nu intra în procesele interne, dar ca pozitia SUA a fost clar exprimata prin ambasada, iar domniei sale nu îi este clar „care va fi traiectoria legii, dar ca important este sa existe o dezbaterie sincera si deschisa despre importanta transparentei si despre importanta statului de drept. Fiindca la acest moment este în Romania, daca am fi un jurnalist informat am întreba-o daca transparenta si statul de drept au fost respectate de catre Jerry Brown, guvernatorul statului California din SUA, care în ajunul Craciunului, a gratiat nu mai putin de 92 de persoane? Nefiind jurnalist nu puteam întreba decat retoric si tot astfel ne întrebam **care sunt regulile de protocol care fac ca la vizitele distinsei doamne sa „tremure” de emotie cel putin trei palate (al Parlamentului, Cotroceni si Victoria), puterea si opozitia la un loc, aproape toata media cu invitatii lor cu tot, cand noua – ca nespecialisti în drept diplomatic si consular – ni se pare ca o primire la Ministerul de Externe al Romaniei ar fi mai mult decat acceptabila, desigur, daca nu ar avea vreun mesaj scris sau verbal pe care ar trebui sa-l prezinte din partea presedintelui SUA, premierului ori presedintelui nostru.**

În legatura cu gratierea individuala sentimentele noastre de neînțelegere sunt si mai mari. **Tot în luna decembrie, la începutul lunii, s-a comunicat ca presedintele Romaniei, domnul Klaus Iohannis a respins cererile de gratiere individuala formulate de Monica Iacob-Ridzi si Gheorghe Mencinicopschi, ambii condamnati definitiv si aflati în executarea pedepselor.** Sa mentionam de la început ca nu-i cunoastem pe cei doi petitionari decat din stirile media si ca nici nu înțelegem sa comentam faptele care s-au stabilit ca le-au savarsit si nici pedepsele aplicate. Mentionam doar ca în ambele cazuri s-au invocat motive de sanatate, iar în cazul doamnei Iacob-Ridzi si existenta a doi copii cu varste fragede. La data cand scriem aceste randuri, avem o imagine mai completa, comunicata de catre Administratia Prezidentiala: **presedintele a respins în anul 2015 28 de cazuri formulate înainte de 1 ianuarie 2015 si în întreg anul 2015 a primit 154 de cereri, din care: 129 au primit aviz negativ de la Ministerul Justitiei, restul sunt în curs de avizare; din cele avizate negativ, 78 de cereri au fost respinse, iar restul sunt în curs de analiza la nivelul Administratiei Prezidentiale.**

O sa vedeti îndata de ce prezinta importanta aceste precizari preliminare. (...)

În loc de concluzii

Evolutia istorica demonstreaza ca în mod traditional Domnitorul, Regele, autoritatea legiuitoare, varful puterii executive acordau, în functie de etapa în care tara se afla, în anumite ocazii (ziua Regelui, Craciun, Paste, ziua dictatorului, sarbatoarea nationala, iesirea din comunism, începerea sau încetarea mandatului presedintelui etc.) amnistie sau gratiere individuala/colectiva.

În ultimul timp, desi dispozitiile constitutionale sunt aceleasi, s-a putut observa o reticenta atat din partea Parlamentului, cat si a Presedintelui Romaniei, lucru inexplicabil, în conditiile în care fiecare din cele doua autoritati au putere discretionara si pot lua decizii care sa tina seama si de politica penala a statului, si de conditiile de detentie si de supraaglomerare a penitenciarelor, de excluderea unor infractiuni (cum ar fi cele de coruptie, omor, viol, pedofilie etc.) si a unor condamnati (politicieni, ministri, sau într-un alt plan, recidivisti, persoane care nu au reparat prejudiciul etc.). Sigur de-a lungul timpului s-au facut si greseli (gratiate persoane cu impact negativ foarte mare asupra societatii civile, revocarea unui decret, solutie neconstitutionala si nelegala; gratiate de mai multe ori persoane implicate în mafia imobiliara etc.), dar aceasta nu justifica reticenta de a uza de puterile conferite de Constitutie. **Sigur, în cazul Presedintelui, aprecierea subiectiva este mai pronuntata, ceea ce a dus si la afirmatia doamnei Iacob-Ridzi ca presedintele, neavand copii, are o piatra în loc de inima.** Nu putem fi de acord cu o asemenea afirmatie, mai sunt persoane fara copii si totusi sensibile la problemele lor, dar ceea ce îngrijoreaza este totusi lipsa unor solutii favorabile. Adica chiar nimeni, astfel cum rezulta din comunicatul Administratiei Prezidentiale din ianuarie 2016, nu s-a putut bucura de clementa Presedintelui? Sigur ca el nu este obligat sa-si motiveze solutia, dar o transparenta mai mare în adoptarea deciziilor nu ar fi decat benefica pentru imaginea sa de om rece, sec, calculat.

Am pornit în aceasta cercetare, asa cum am aratat, departata de preocuparile noastre obisnuite tocmai din dorinta de a înțelege de unde provine aceasta reticenta a Parlamentului si a Presedintelui Romaniei. Dupa o documentare, am spune serioasa, am ajuns la concluzia ca numai teama de reactiile negative, uneori foarte virulente, lipsite de bun-simt si de buna-credinta, pot duce la o astfel de reticenta. Reactii care, asa cum am mai aratat, provin, justificat sau nu, din partea unor politicieni romani si straini, ambasadori, jurnalisti, realizatori în media etc. **Din moment ce doua autoritati publice de varf din sistemul nostru constitutional au cedat în fata unor astfel de presiuni, suntem obligati sa ne întrebam daca reglementarea este corecta, deoarece o lipsa de actiune poate fi cel puțin la fel de grava ca si o solutie discutabila.** Administrativistii spun, pe buna dreptate, ca legea recunoaste autoritatilor atributii, competente, chiar discretionare, pentru a le exercita. **Sau daca solutiile constitutionale si legale nu sunt suficiente sa le rezvizuim si sa le perfectionam pentru a putea vorbi de atributii functionale.** Am prezentat solutii din alte Constitutii ale statelor din UE si am vazut ca pot exista si conditionari (de ex., amnistia si gratierea nu poate viza ministri si membrii guvernelor regionale si comunitare – Belgia, amnistia se poate acorda numai pentru infractiuni de natura politica, nu si pentru cele de drept comun – Grecia, uneori se cere punctul de vedere al Curtii Constitutionale –

Finlanda etc.).

Deci ceva trebuie facut. Refuzul de a legifera, ca si teama de a acorda gratieri individuale, chiar daca tin de puterea discretionara a autoritatilor, nu sunt solutii specifice statului de drept si democratiei constitutionale'.

[* Amplul material il puteti citi integral aici](#)